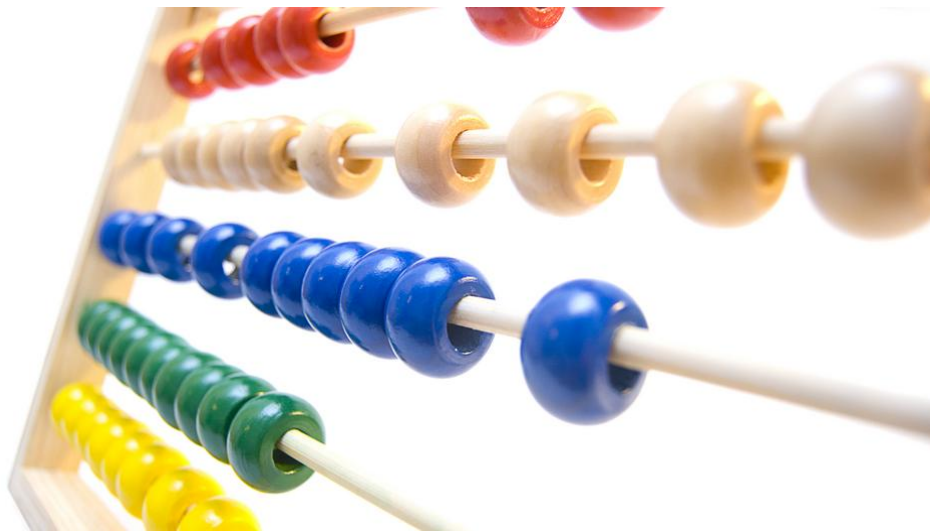

CONTINUE VERBETERING VAN HET OPENBAAR BESTUUR

Sinds 1 januari 2006 zijn gemeenten en provincies verplicht een rekenkamerfunctie te installeren. Een centrale taak van de rekenkamer is het onderzoeken van de doelmatigheid en doeltreffendheid alsmede rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De rol en betekenis van een rekenkamer(commissie) wordt voor een belangrijk deel bepaald door de kwaliteit van het onderzoek dat wordt verricht. Op dit moment zien we in de dagelijkse praktijk helaas nog (te) vaak dat rekenkameronderzoeken onvoldoende doorwerken in het openbaar bestuur, onderzoeksresultaten niet (volledig) worden gedragen door College en de Raad nog onvoldoende handvatten aangereikt krijgt om verbeteringen door te kunnen voeren.

B&A ziet rekenkameronderzoek als wezenlijk onderdeel in de verbetering van ons openbaar bestuur. De doorwerking van rekenkameronderzoek wordt het best gefaciliteerd door een onberispelijke kwaliteit van het onderzoek. B&A werkt daarin graag samen met uw rekenkamer(commissie). Wij hebben enkele tientallen rekenkamer(commissie)s mogen ondersteunen en in totaal meer dan 1000 beleidsevaluaties uitgevoerd. Onze expertise op (rekenkamer)-onderzoeken en evaluaties hebben wij gebundeld in het **Centrum voor Beleidsevaluatie**. Wij dragen graag bij aan objectief en gedegen rekenkameronderzoek en zetten in deze brochure onze aanpak uiteen.

Opbrengsten

Een rekenkameronderzoek uitgevoerd door B&A levert uw gemeente het volgende op:

- Een gedegen onderzoeksrapport met inzicht in de doelmatigheid, doeltreffendheid en/of rechtmatigheid van het gevoerde bestuur;
- Concrete aanbevelingen aan het college en ambtelijk apparaat op het onderzochte beleidsterrein;
- Bruikbare handvatten voor de gemeenteraad om haar rol beter te vervullen.

Onze visie

Rekenkameronderzoek leidt niet alleen tot inzicht in het functioneren van een gemeente op een beleidsonderwerp, maar dient ook uitzicht te geven op verbeteringen. Wij zien de lokale rekenkamer in de eerste plaats als een ondersteuning van politiek-bestuurlijke vernieuwing en reflectie bij beleidsvoorbereiding door de gemeenteraad.

Het doorlopen van een zorgvuldig proces, samen met u

Bij het uitvoeren van rekenkameronderzoek staat voorop dat wij ons zeer goed bewust zijn van de context van het onderzoek. Deze context stelt eisen aan de uitvoering van het onderzoek. Daarom hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- **zorgvuldigheid:** validiteit en volledigheid bij de verzameling van de relevante feiten;
- **objectiviteit:** objectieve en gedegen analyse van de feiten en opvattingen;
- **repliceerbaarheid:** beoordeling van feiten aan vooraf vastgesteld normenkader.

Het opzetten en uitvoeren van een rekenkameronderzoek doen we graag samen met u. We stellen ons dienstverlenend op, omdat het eindrapport uiteindelijk uw product is.

Onze aanpak

De aanpak van B&A kenmerkt zich door een aantal stappen die we samen met uw rekenkamer(commissie) doorlopen:

1. *Onderzoeksafbakening*

We denken graag mee over de doel- en probleemstelling en onderzoeksvragen van het onderzoek. Een goede afbakening van het onderzoek is essentieel om voldoende diepgang in het onderzoek te krijgen en de bruikbaarheid van het onderzoek te vergroten.

2. *Ontwikkelen normenkader*

De onderzoeksopzet werken we uit in een gedegen en gedragen normenkader. Een essentiële stap, omdat het normenkader functioneert als 'meetlat' voor het onderzoek en gericht is op de beantwoording van uw onderzoeksvragen. In het normenkader

wordt per onderzoeksvraag een set van normen uitgewerkt inclusief de te gebruiken onderzoeksmethodieken en bronnen.

3. *Onderzoek voorbereiden en uitvoeren*

In de derde stap wordt het onderzoek voorbereid en uitgevoerd. Veelal bestaat het feitelijke onderzoek uit één of meerdere van onderstaande onderzoeksmethoden:

✓ Documentstudie

We voeren een uitgebreide documentstudie uit met als doel de feiten te verzamelen en de oorspronkelijke beleidstheorie op papier te zetten, dat wil zeggen de bedoelingen die bestuurders en beleidsmakers oorspronkelijk met het beleid hadden. Wat waren de doelen en veronderstellingen van het beleid? Wat zijn de mechanismen waarop het beleid zou moeten werken? En was dit ook logisch te veronderstellen?

✓ Diepte-interviews

Stakeholders kunnen via een diepte-interview worden ondervraagd aan de hand van een gestructureerde vragenlijst. De vragenlijsten komen voort uit het normenkader en de beleidstheorie. Na elk interview wordt het verslag aan de betrokkene voorgelegd ter verifiëring. Op deze manier zijn de conclusies in het onderzoeksrapport feitelijk en onderbouwd.

✓ Groepsdiscussies of rondetafelgesprekken

We maken veelal gebruik van een of meerdere groepsdiscussies met (een afvaardiging van) de gemeenteraad of het College. In deze discussies is er ruimte om bevindingen op te halen, maar wordt ook de kennis bij de gemeenteraad bijgespijkerd.

✓ Case-analyse

Casestudies geven inzicht in de dagelijkse praktijk of kunnen als illustratie dienen voor een gehanteerde procedure. Een case-analyse bevat vaak een feitenrelaas over een werkwijze.

✓ Schriftelijke vragenlijsten of webenquêtes

Afhankelijk van het onderwerp kunnen we gebruik maken van kwantitatieve vormen van onderzoek. Wellicht maakt uw gemeente gebruik van een burgerpanel waaraan wij vragen kunnen voorleggen.

Portfolio

B&A heeft diverse rekenkameronderzoeken uitgevoerd. Een recent overzicht:

- Den Bosch: leefbaarheid aandachtswijken
- Den Haag: meetbaarheid Wmo-beleid
- Deventer: functioneren jeugdzorgketen
- Heerhugowaard: fusie GGD
- Katwijk: re-integratiebeleid en subsidiebeleid
- Lelystad: wijkgericht werken
- Twenterand: woningmarktbeleid
- Veenendaal: jeugdbeleid
- Waalwijk: gebiedsgericht werken
- West-Brabant: evaluatie beleid Leefbaarheid & Veiligheid
- West-Brabant: leefbaarheid en veiligheid in Rucphen

Daarnaast hebben wij diverse onderzoeken uitgevoerd naar het functioneren van rekenkamers, waaronder:

- Evaluatie Regeling Randstedelijke Rekenkamercommissie
- Evaluatie Lokale en Provinciale Rekenkamer(functie)

Ook kunnen wij zelf een grootschalige schriftelijke of digitale vragenlijst uitzetten. B&A is goed thuis in de statistische analyse van de data (o.a. SPSS).

4. *Analyse en rapportage*

De bevindingen uit de vorige stap worden getoetst aan het normenkader. De nota van bevindingen die hieruit voortvloeit, wordt voor een reactie op de feitelijke juistheid voorgelegd aan het ambtelijk apparaat. Ten slotte wordt het eindrapport met conclusies en aanbevelingen voorgelegd aan het College voor een bestuurlijke reactie. Elke rapportage gaat in op aanbevelingen voor de Raad, zodat zij hun sturende en controlerende rol in de toekomst nog beter kunnen oppakken.

Uiteraard besteden we binnen al deze stappen veel aandacht aan een goede procesgang, rapportage en dossiervorming. We houden continu contact over het verloop en voortgang van het onderzoek. Een hoge doorloopsnelheid en efficiënte uitvoering van het onderzoek is voor ons een must, omdat de middelen van een rekenkamer(commissie) schaars zijn.

Betrokkenheid van Raad én College

In onze visie is de betrokkenheid van Raad en College bij rekenkameronderzoek essentieel. Natuurlijk dient de rekenkamer(commissie) een goede mate van onafhankelijkheid te kennen, maar deze dient in balans te zijn met de betrokkenheid van de Raad om haar controlerende rol effectief te ondersteunen. Een onderzoek dat is losgezongen van de politiek-bestuurlijke realiteit kent weinig meerwaarde: beleidsadviezen dienen aan te sluiten op het huidige debat. De betrokkenheid

kan op verschillende manieren worden vormgegeven, maar in ieder geval bij de start van het onderzoek en in de onderzoeks- en rapportagefase.

Meer weten?

Wellicht wilt u vrijblijvend met ons van gedachten wisselen over wat B&A voor uw rekenkamer(commissie) kan betekenen.

Neemt u in dat geval contact op met:
Drs. Mark Waaijberg
Directeur, B&A Consulting, kantoor Deventer
(E) m.waaijberg@bagroep.nl
(T) 0570 – 750620

B&A is een bedrijf dat met overheden en organisaties maatschappelijke vraagstukken oplost door middel van Consulting, Interim & Search, projectontwikkeling en -uitvoering.

B&A is daarmee dé betrokken ondernemer die met mensen en organisaties vernieuwt, investeert en handelt. B&A is gevestigd in Den Haag, Deventer, Amsterdam en Eindhoven.

Vestiging Deventer:
Leeuwenbrug 115a
7411 TH DEVENTER
Tel: 0570-750620

Voor meer informatie over het **Centrum voor Beleidsevaluatie**, zie:
www.centrumvoorbeleidsevaluatie.nl